

Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης: Συμφωνία Συμβουλίου και Κοινοβουλίου για τη μεταρρύθμιση των δημοσιονομικών κανόνων

Οι διαπραγματευτές του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατέληξαν σήμερα σε προσωρινή πολιτική συμφωνία για την πρόταση μεταρρύθμισης του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ.

Κύριος στόχος της μεταρρύθμισης είναι να διασφαλίσει υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά, προωθώντας παράλληλα βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς σε όλα τα κράτη μέλη μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων.

Οι νέοι κανόνες θα βελτιώσουν σημαντικά το υφιστάμενο πλαίσιο και θα εξασφαλίσουν αποτελεσματικούς και εφαρμοστέους κανόνες για όλες τις χώρες της ΕΕ. Θα διασφαλίσουν ισορροπημένα και βιώσιμα δημόσια οικονομικά, θα ενισχύσουν την εστίαση σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και θα προωθήσουν επενδύσεις, ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Χαίρομαι που βρήκαμε μια ισορροπημένη συμφωνία η οποία τώρα θα επιτρέψει ταχεία εφαρμογή.

Vincent Van Peteghem, Υπουργός Οικονομικών του Βελγίου

Κύρια στοιχεία της προσωρινής συμφωνίας

Συμβούλιο και Κοινοβούλιο **συμφώνησαν να διατηρηθεί ο γενικός στόχος της μεταρρύθμισης**, δηλαδή να μειωθούν οι λόγοι χρέους και τα ελλείμματα με σταδιακό, ρεαλιστικό, διαρκή και φιλικό προς την ανάπτυξη τρόπο και, παράλληλα, να προστατευθούν οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις σε στρατηγικούς τομείς, όπως ο ψηφιακός, ο οικολογικός, ο κοινωνικός και ο αμυντικός τομέας. Ταυτόχρονα, το νέο πλαίσιο θα προσφέρει κατάλληλο περιθώριο για ανπικυκλικές πολιτικές και θα αντιμετωπίσει μακροοικονομικές ανισορροπίες.

Η συμφωνία διατηρεί επίσης την υποχρέωση των κρατών μελών να υποβάλλουν εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά διαρθρωτικά σχέδια.

Η Επιτροπή θα υποβάλει **«πορεία αναφοράς»** (προηγουμένως αποκαλούμενη «τεχνική πορεία») στα κράτη μέλη όπου το δημόσιο χρέος υπερβαίνει το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) ή όπου το δημόσιο έλλειμμα υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ. Η προσωρινή συμφωνία προβλέπει ότι θα προηγηθεί προαιρετικός και πραγματολογικός προκαταρκτικός διάλογος μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.

Η πορεία αναφοράς επισημαίνει πώς μπορούν τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι, έως το τέλος μιας τετραετούς **περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής**, το δημόσιο χρέος μπορεί να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε καθοδική πορεία ή παραμένει μεσοπρόθεσμα σε συνετά επίπεδα.

Η προσωρινή συμφωνία περιλαμβάνει δύο διασφαλίσεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται η πορεία αναφοράς, τη **διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους**, προκειμένου να επιτευχθεί μείωση των επιπέδων του χρέους, και τη **διασφάλιση της ανθεκτικότητας του ελλείμματος**, για να δοθεί ένα περιθώριο ασφαλείας κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη για το έλλειμμα, προκειμένου να δημιουργηθούν δημοσιονομικά αποθέματα ασφαλείας.

Με βάση την πορεία αναφοράς, τα κράτη μέλη ενσωματώνουν στη συνέχεια την πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής, εκφρασμένη ως **πορεία καθαρών δαπανών** στα εθνικά τους μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά διαρθρωτικά σχέδια. Στη συνέχεια, τα σχέδια, περιλαμβανομένης της πορείας των καθαρών δαπανών, πρέπει να εγκριθούν από το Συμβούλιο. Η συμφωνία προβλέπει ότι **ένας λογαριασμός ελέγχου θα καταγράφει τις αποκλίσεις** από την ειδική ανά χώρα πορεία των καθαρών δαπανών.

Οι νέοι κανόνες θα ενθαρρύνουν περαιτέρω **διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και δημόσιες επενδύσεις** για τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη. Τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να ζητούν παράταση της τετραετούς περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής έως επτά έτη, εάν υλοποιήσουν ορισμένες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που βελτιώνουν την ανθεκτικότητα και τις δυνατότητες ανάπτυξης και στηρίζουν τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και ανταποκρίνονται σε κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Σε αυτές περιλαμβάνονται η επίτευξη δίκαιης, πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, η διασφάλιση ενεργειακής ασφάλειας, η ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας και, όπου απαιτείται, η ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων.

Επόμενα βήματα

Η προσωρινή πολιτική συμφωνία για το προληπτικό σκέλος του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης υπόκειται σε έγκριση από το Συμβούλιο στην επιτροπή μόνιμων αντιπροσώπων και από την επιτροπή οικονομικών υποθέσεων του Κοινοβουλίου πριν από την επίσημη ψηφοφορία τόσο στο Συμβούλιο όσο και στο Κοινοβούλιο. Αφού εγκριθεί, το κείμενο θα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ και θα τεθεί σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσής του.

Ο κανονισμός για το διορθωτικό σκέλος και η οδηγία σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών απαιτούν διαβούλευση μόνο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Στόχος είναι να εγκριθούν στο Συμβούλιο ταυτόχρονα με το προληπτικό σκέλος.

Ιστορικό

Η οικονομική διακυβέρνηση είναι βασικός πυλώνας της αρχιτεκτονικής της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης από το 1992, έχοντας ως στόχο την πρόληψη και τη διόρθωση μακροοικονομικών ανισορροπιών που θα μπορούσαν να αποδυναμώσουν τις εθνικές οικονομίες και να επηρεάσουν άλλες χώρες της ΕΕ μέσω διασυνοριακών δευτερογενών επιπτώσεων.

Η οικονομία της ΕΕ αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις με την ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19 και τις συνέπειες του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Με φόντο τα υψηλότερα επίπεδα χρέους και επιτοκίων και τους νέους κοινούς στόχους για τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις, η ΕΕ αναμορφώνει το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης και επανεξετάζει πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω η αποτελεσματικότητά του.

Στις 26 Απριλίου 2023, η Επιτροπή παρουσίασε δέσμη τριών νομοθετικών προτάσεων: δύο κανονισμούς με σκοπό να αντικατασταθούν (προληπτικό σκέλος) ή να τροποποιηθούν (διορθωτικό σκέλος) οι δύο πυλώνες του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, που εγκρίθηκε για πρώτη φορά το 1997, και μια τροποποιημένη οδηγία σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2023, το Συμβούλιο ενέκρινε τυπικά εντολή για διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τον κανονισμό για το προληπτικό σκέλος και, αφετέρου, κατ' αρχήν συμφωνία για διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσον αφορά τον κανονισμό για το διορθωτικό σκέλος και την οδηγία σχετικά με τις απαιτήσεις για τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε πολιτική ώθηση για τη μεταρρύθμιση, πιο πρόσφατα κατά τη σύνοδό του στις 26-27 Οκτωβρίου 2023.

Διαπραγματευτής για το Συμβούλιο ήταν ο Vincent Van Peteghem, αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και υπουργός οικονομικών του Βελγίου. Οι διαπραγματευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ήταν οι συνεισηγητές Esther de Lange και Margarida Marques. Την Επιτροπή εκπροσώπησε ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος Valdis Dombrovskis.

Press office - General Secretariat of the Council

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press